

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 10

*Матеріали ІХ Всеукраїнської
науково-практичної конференції
“Становлення та розвиток української державності:
актуальні проблеми державного та регіонального управління
на сучасному етапі розвитку суспільства”,
м. Київ, МАУП, 14 листопада 2013 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2014

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 1 від 29.01.14)*

Редакційна колегія:

А. М. Подоляка (голова), д-р юрид. наук, проф.;
А. А. Ізнатченко (заступник голови), канд. техн. наук;
М. Ф. Головатий, д-р політ. наук, проф.;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
Ф. М. Медвідь, канд. філос. наук, проф.
О. В. Куроченко, д-р екон. наук, проф.;
А. С. Лисецький, д-р екон. наук, проф.;
І. П. Розпутенко, д-р наук держ. упр., проф.;
Г. П. Ситник, д-р наук держ. упр., проф.;
Ю. П. Сурмін, д-р соціальних наук, проф.;
В. В. Утвенко, канд. іст. наук, доц.;
Н. М. Чернуха, д-р пед. наук, проф;
М. В. Чечетов, д-р наук держ. упр., проф.;
Н. П. Ярош, д-р наук держ. упр.

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

Становлення і розвиток української державності : [зб. наук. пр.] /
МАУП. — К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2008 —

С76 Вип. 10: Матеріали ІХ Всеукр. наук.-практ. конф. “Становлення та розвиток української державності: актуальні проблеми державного та регіонального управління на сучасному етапі розвитку суспільства”, м. Київ, 14 листоп. 2013 р. / редкол.: А. М. Подоляка (голова) [та ін.]. — 2014. — 414 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Шаповалова А. М. Влада та громадянське суспільство в контексті глобалізаційних процесів ХХІ століття.....	110	Омельчук В. В. Італія в системі політико-правових впливів Візантійської імперії у VI столітті.....	177
Лісовський П. М. Толерантність як духовний пріоритет феноменології мудрості в сучасну добу глобалізму.....	114	Медвідь Ф. М., Хоменко В. О., Васильєва З. А. Становлення і розвиток правової держави в Україні: філософсько-правові засади	182
Утвенко В. В. Регіональні особливості розвитку житлово-комунального господарства України	116	Медвідь Ф. М., Чорний Е. В., Нестеренко О. С. Методологія юридичної практики в умовах модернізації політичної системи України	188
Гольцов А. Г. Геостратегія України за умов асоціації з Європейським Союзом.....	122	Медвідь Ф. М. Політико-правові погляди Тараса Шевченка	194
Гула О. А. Досвід державного управління в системі освіти Польщі	127	Баєв В. В. Міжнародне та державне регулювання відносин у сфері управління якістю на туристичних підприємствах.....	199
Дікарев О. І., Фоміна І. М. Стратегічний менеджмент політичних ризиків: світовий досвід та Україна	130	Золотаревський А. В. Місце соціального інтелекту в системі державного управління.....	206
Філіна Г. І. Ефективне ціноутворення як невід'ємна складова стратегії розвитку підприємства	138	Марченко С. М. Упровадження електронних торгів як механізм забезпечення ефективності системи державних закупівель України	208
Кобрицький В. В., Григор'єва М. І. Проблеми адаптації іноземних корпоративних культур при спільному підприємстві в Україні.....	140	Чернявський А. А., Моторний П. О. Фінансово-правові механізми розвитку інновацій у банківській сфері України: теорія та практика	215
Коваль М. І. Оцінка та класифікація основних засобів: теорія, практика, шляхи вдосконалення	150	Бортник В. А. Удосконалення методів державного управління.....	220
Чупрій Л. В., Настояща К. В. Концептуальні підходи до державної політики в гуманітарній сфері (безпековий вимір)	157	Слободян С. І. Сутність комунікативних технологій та пов'язані з ними проблеми громадської думки	225
Шклярук С. Г. Глобальні тенденції в трансформаційних процесах світової фінансової системи	160	Сабадуха О. В., Чорна М. Ф. Проблема політичної відповідальності в умовах розбудови	
Шконда В. В. Інноваційні кластери в стратегії розвитку економіки України	168		

ІННОВАЦІЙНІ КЛАСТЕРИ В СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Становлення і розвиток української державності, вип. 10, с. 168–170

Основним стратегічним ресурсом упровадження дієвої та ефективної інноваційної моделі розвитку економіки і соціальної сфери України є люди з їх інтелектуальним, духовним, підприємницьким і виробничим потенціалом.

У цьому контексті інноваційний розвиток держави розглядається як поступовий рух до інноваційного суспільства, в якому в ідеалі інноваційні відносини набувають вагомого значення, протиріччя усвідомлені і вирішені на користь усіх його учасників [1].

Стосовно інновацій їх справжня цінність може бути виявлена і через десятки років, оскільки проривні новітні ідеї мають властивість істотно випереджати свій час. На жаль, в умовах глобалізації у середньому тільки одна ідея з тисячі завойовує успіх на внутрішньому та зовнішньому ринках у вигляді товару чи послуги, решта гине або дає певний поштовх для інших, більш дієздатних. Протиріччя інновацій проявляють себе у розривах інноваційного ланцюга, падінні рівня інноваційної активності персоналу, тінізації інноваційної діяльності.

Світовий досвід передових країн свідчить, що в умовах жорсткої рин-

кової глобалізації стабілізація та подальший підйом провідних секторів економіки і соціальної сфери можливий на основі застосування ефективних соціально-інтеграційних систем, різновидом яких є інноваційні кластерні об'єднання та здійснення відповідної кластерної політики [2; 3].

У цьому зв'язку особливого значення набуває реалізація державних та регіональних інноваційних проєктів, створення інноваційних та екоінноваційних кластерів, оптимізація на інноваційних засадах регіональних та міжрегіональних промислових комплексів, сприяння створенню регіональних промислових кластерів, насамперед у найбільш наукоємних і високотехнологічних галузях виробництва, здатних кардинально змінити економічний і науково-технічний потенціал регіонів та держави в цілому.

Виходячи із сутності та природи економічних кластерів, слід відзначити, що вони створюють можливість для інноваційного виробничого зростання, стимулюють і полегшують формування підприємництва, що підтримує інновації та сприяє розширенню кластера.

З урахуванням галузевої специфіки ринкової економіки інновацій-

ні кластери розвиваються у нових її секторах, таких як інформаційні технології, біотехнології, нові матеріали, секторах послуг, що пов'язані із здійсненням творчої діяльності. Інноваційні кластери інтегрують значну кількість нових компаній, які виникають під час комерціалізації різних видів технологій і результатів наукової та науково-дослідної діяльності учасників кластера.

Кластерна теорія формування конкурентних переваг інноваційного розвитку за М. Портером є найбільш визнаною [4]. Кластерний підхід до вивчення економічних процесів формування інноваційної моделі конкурентоспроможності застосовується й у низці інших теорій. Е. Лимер (1984) розглядав кластери з високим рівнем експорту, аналізуючи торгівлю на національному рівні [5].

Конкурентоспроможність держави забезпечують саме сильні інноваційні позиції окремих кластерів, тоді як поза ними навіть найрозвиненіша економіка може давати посередні результати. У процесі формування інноваційного кластера усі виробництва починають у ньому надавати один одному підтримку.

Кластерна форма організації інноваційної діяльності приводить до утворення особливої форми інновації — “сукупного інноваційного продукту”. Така інновація є продуктом діяльності декількох фірм або науково-дослідних інститутів, що дає можливість прискорити її поширення мережею взаємозв'язків у загальному регіональному економічному просторі. Крім того, розмаїтість різних джерел технологічних знань і зв'язків полегшує комбінацію чинників

досягнення конкурентних переваг і стає передумовою будь-якої інновації. Об'єднання в кластер на основі вертикальної інтеграції формує не спонтанну концентрацію різноманітних технологічних винаходів, а певну систему поширення нових знань і технологій.

Інноваційно-інвестиційні взаємозв'язки всередині кластера часто цілком несподівані, ведуть до розробки нових шляхів у конкуренції і породжують зовсім нові можливості. Людські ресурси й ідеї утворюють нові комбінації. Кластер стає засобом для подолання замкнутості на внутрішніх проблемах, інертності, консерватизму, негнучкості і змов між суперниками, які зменшують або цілком блокують сприятливий вплив конкуренції і появу нових фірм.

У процесі розвитку кластера інвестиційні та інноваційні ресурси починають надходити до нього з інших галузей, які не можуть використовувати свій потенціал так само продуктивно.

Таким чином, інноваційно-інвестиційний розвиток економіки країни значною мірою залежить від рівня розвитку окремих кластерів. Виникнення кластерів обґрунтовується передачею технологічними ланцюжками товарів із високою споживчою цінністю, а також дифузією інших переваг високої інноваційної конкурентоспроможності від фірми — родоначальниці кластера до підприємств-суміжників.

Наявність інноваційного кластера дає можливість національній економіці підтримувати свої певні переваги, прискорює створення найвпливовіших інноваційних чинників в

умовах конкурентного ринкового середовища. Слід зазначити, що кластер є об'єктом значних капіталовкладень. Тому він потребує активної державної і регіональної підтримки. Саме на цих засадах він стає більшим, ніж проста сума окремих його складових.

Результати наукових досліджень свідчать, що наявність інноваційного кластера дає змогу національній галузі підтримувати свої переваги, а не віддавати їх тим країнам, які більш схильні до інновацій. Наявність цілого кластера галузей прискорює процес створення інноваційних чинників там, де є група внутрішніх конкурентів. Усі фірми з кластера взаємозалежних галузей роблять інвестиції у спеціалізовані, але споріднені технології, в інформацію, інфраструктуру, людські ресурси, що веде до масового виникнення нових фірм. У свою чергу, кластери є об'єктами великих капіталовкладень та інвестицій, які можуть забезпечувати їх сталий розвиток.

Література

1. Федоренко В. Г., Тугай А. М., Гойко А. Ф., Джабейло В. Б. Концепція кластерної політики в Україні // Економіка і держава. — 2008. — № 11. — С. 5–15.
2. Калянов А. В. Інноваційні кластери в стратегії розвитку економіки і соціальної сфери України // Стратегія інноваційного розвитку економіки і соціальної сфери України: Матер. Другої міжнар. наук.-практ. конф. вчених, студентів і практиків / Голлов. ред. В. В. Шконда. — Донецьк, 2010. — С. 68–78.
3. Шконда В. В., Калянов А. В., Давидов П. Г. Феномен синергетики: наука – общество – образование: Монография / Под ред. В. В. Шконды. — Донецк: Норд-Пресс, 2009. — 156 с.
4. Портер М. Е. Стратегія конкуренції. Методика аналізу галузей і діяльності конкурентів / Пер. з англ. А. Олійник, Р. Скільський. — К.: Основи, 1998. — 390 с.
5. Федоренко В. Г., Гойко А. Ф. Інвестознавство. — К.: МАУП, 2000. — 407 с.